

potrebuje 1500krat vezh prostora, ko pa v kapljenim. Zhe fe tedaj voda, ki je v sraku, is foparniga stanú, kakorfhna je v sraku, hitro v kaplje foftezhe, pofrane bressrakni proftor, v kteriga fofedni srak s mozhjo fhine, in flifhi fe grom, defiravno fe ne blifka.

O. Sakaj fe pa blifk poprej vidi, ko pa fe grom flifhi, ako fe obedvoje na enkrat sgodi?

Š. Luzh (blifk) je veliko hitreji na svojim potu, ko pa glaf (grom); faj vidite veliko poprej luzh, ko pa flifhite pok, zhe kdo prezej deljezh od vaf vftrelí.

O. Vzhasi svezher fe blifk vidi, grom pa fe ne flifhi, in ljudje pravijo, de tifti blifk pride od ognja is viz, in de je takrat dobro moliti sa dufhe v vizah.

Š. Moliti sa dufhe v vizah je vfelej dobro, kar naf uzhi sveta véra; verovati pa, de ogenj is viz fhviga, kadar fe svezher bres groma blifka, ni práv in je vrasha; sakaj takrat je le hudo vreme fhe takó deljezh od naf, de fe blifk vidi, grom pa fe ne flifhi. Zhe fte poftavim pri svetim Jofhtu, kader v Ljubljani na gradu vftrelí, vidite luzh (blifk), poka pa ne flifhite.

O. Ako pride blifk in grom od nebefhkiga ognja, od kod pride pa trefk?

Š. She poprej fim vam povedal, de blifk nizh drusiga ni, kakor pefkok nebefhkiga ognja is eniga v drugi oblak ali pa proti semlji. Ako oblak napolnjen s nebefhkim ognjem pride bliso zerkve, hifhe, drevesa, zhloveka, shivine, vode i. t. d., ktere rezhi nimajo kaj tega ognja, ali imajo le nafprotniga, ta ogenj is oblaka fhine na te rezhi, jih vshgè, rasdrobí, rastópi, ubije in pravimo, de je trefhilo.

O. Janes! ta ti pa she ne bo oftala. Kakó bo neki fami blifk shivino in zhloveka ubil, drevó, hifho, zerkev vshgal, sheleso in drugo rezh rastopil in take fhkode naredil?

Š. Ravno fam blifk vfe to ftóri. Zhe fe na kolovratu s veliko fhipo in po dolgim vertenju napravi veliko nebefhkiga ognja, fe samore v malim vfe to narediti, kar trefk naredí. Ako fe namrezh tak ogenj is kolovrata napelje na shveplo, predivo, flamo, ali fuh lef, jih vshgè; zhe fe fpufti na ptizha ali druge male shivali, jih ubije; lahko rastopljive rezhi pa rastópi. Zhe ima she fama ifkra tega ognja tako mozh, kolikanj vezhi mora imeti blifk, ker je vezh tavshent tazih ifker fkupej!

O. Ako ftrela ni drusiga ko blifk, kakó fo jo pa ljudje samógli najti?

Š. Blifk na svojim potu vzhasi rasdrobí kamne in fkale, rastópi sheleso ali kaj drusiga, odbije kaj od pohifhtev, in ljudje te rezhi najdejo in miflijo, de fo ftrela nafhli.

O. Ako ftrela ni drusiga kakor blifk, kakó pa vzhasi samore tudi vodéna biti, ktera ne vshgè, in zhe pride sa ognjeno, fhe pogafne?

Š. Štrela nikdar ni vodéna, kakor nekteri napzhno miflijo, ampak je vfelej ognjena. Ljudje fi le sató vodéno ftrela miflijo, ker nekterikrat ne vshgè, kader trefhi; kar fe pa le takrat primeri, kadar blifk nizh na svojim potu ne najde, kar bi rado gorélo, ali pa tudi sató, ker vzhasi, zhe sa poredama dvakrat na eno mefto trefhi, drugi trefk fhe pogafi perve ftrole ogenj; to pa puh ftóri, kakor tudi ftrel pogafne, zhe va-nj vftrelí, defiravno ni bafano s vodó.

O. Kaj pa je puh, ki vzhasi zhloveka ali shivino ubije, zhe fo bliso kraja, kamor trefhi?

Š. Snano je, de zhlovek ali shivina ne more shiveti bres sraka, pa tudi v možno fpridenim sraku ne. Trefk s svojo vrozhino in s shvepljenim fmradam takó možno srak sredká, odshéne in fpridi, de nobena shival ne more v njem shiveti, pade ko mertva in pravimo, de jo je puh pobil.

O. To fe mi práv neumno sdi, de ftavijo magnetete na zerkve in pohifhtva, in de miflijo, de potlej ne bo v nje trefhilo.

Š. Škufhnja uzhi, de v nar bolj vifóke rezhi nar raji trefhi, pofebno ako fo te rezhi take, ktere blifk na fe vlezhejo, kakor je slató, frebró, sheleso i. t. d. Ako fe tedaj, ker slató fhe možneji blifk na fe vlezhe, ko sheleso in varje predrijo, v nar vifhi kraj zerkve, ali kakiga druziga pohifhtva shelesen kol s poslazhenim verham poftaví, in fe do tal s shelesno fhino napelje, bo le v ta kol trefhilo; ftrela (blifk) bo sderzhala po kóli in fhinila v semljo, in hifha ali zerkev je obvarvana fhkode. Poglejte! kakó dobra in modra naprava fo magneti!

O. Nekteri ljudje fe nizh trefka ne bojé, in tam pod milim nebam ftójé, defiravno fe blifka in trefka, jeft fe pa hitro fkrijem pod kak kosolz, drevó, svonik ali drugo podftrefhje.

Š. Lepó fe naftavite ftreli, kader kaj takiga ftorite, sakaj na polji nar raji trefhi v take rezhi sató, ker fo nar vifhi.

O. Kaj mi je tedaj ftoriti, zhe me huda ura na potu ali na polji sadéne?

Š. Takrat ne smete tezhi, dirjati, de ftrole sa fabo ne potegneta, ne hoditi pod kosolz, svonik, famotno podftrefhje, ne pod hraft, órh ali kako drugo kofhato drevó; le od bukve pravijo, de v njo ne trefhi. Amerikanzi, kader vidijo fe priblishevati hudo vreme, hitro beshé v bukovo hofto, in tam takó dolgo oftanejo, de hudo vreme mine, ker fkuhnja jih uzhi, de pod bukvo fo bres nevarnosti, in nikjer fe ne bère, de bi bilo kdaj v to drevó trefhilo. Kakó fe je fploh sadershati ob hudi uri, fte she brali v Novizah lanfkiga leta. J. Jashirk.

Izdelovanje českých kolovratov v Terstí.

Iz Barkole so nam čast. gospod fajmošter Rebec pisali, de so začeli česke kolovrate tudi v Terstí delati; mojster je g. Mainich v ulicah pri Dogani, blizo rudečiga mosta. On je po poslani podobi 5 lepih kolovratov naredil, na kterih so v Barkoli na enkrat predli, de jih je bilo lepó viditi.

Kakó je pač to?

Nemške kmetijske novice ne nehajo od hvale pozimskiga korúna (krompirja) govoriti, kakó dobro se obnaša, če se v Velkiserpanu sadi i. t. d. Tudi mi smo to skušnjo že davnej v Novicah naznanje dali in smo jo tudi sami že dve jeseni poskusili; pa je ne moremo hvaliti. Korún, dobro zadelan, je čez zimo v zemlji nepoškodvan obležal, tode jedli smo ga še le takrat, kakor navadno sajeniga. Kakó je tó? Ali smo sami mi takó nesrečni bili? Ali je morebiti kak drugi kmetovavec enako skušnjo na Slovenskim naredil? Ali morebiti imenovani časopisi nekoliko bahajo? —